

РАЙОНЕН СЪД - ИХТИМАН
№ 3956
14. 12. 2023 г.
ИХТИМАН - 2850 ②

ВИСШИ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Информационен индекс	Дата
19CC - 19330	14-12-2023

ДО ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

**ОТГОВОР
НА ПОСТАВЕНИТЕ ОТ БИПИ ВЪПРОСИ**

**ОТ РАДОСЛАВА ЙОРДАНОВА,
КАНСДИДАТ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА АДМИНИСТРАТИВЕН
РЪКОВОДИТЕЛ – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РС-ИХТИМАН**

С постъпилите от страна на Българския институт по правни инициативи въпроси, давам следните отговори-

1. По въпроса за предложения проект за изменение на Конституцията на Република България, считам, че тъй като не съм конституционалист, мнението ми не е експертно. Въпреки това ми се струва, че промените са *intuito personae*, което неминуемо води до погрешна преценка за бъдещия резултат. Казано с други думи промените са фокусирани в погрешна посока за ограничаване на правомощията на прокуратурата и в частност на главния прокурор, вместо да се предвиди механизъм за подбор и назначаване на качествени прокурори /вкл. и главен/. Дълбокото ми убеждение е, че липсата на професионални качества е значително по-сериозния проблем, доколкото добрият професионалист много по-трудно би се поддавал както на корупционен натиск, така и на друг тип влияние.
2. По въпроса за реформата на съдебната карта, намирам, че такава реформа е неизбежна. От друга страна, обаче според мен, на първо място следва да се изясни какво се цели с подобна реформа – дали тя е насочена навън – към „потребителите“, или навътре – към самата система и в частност към магистратите и служителите. Ако е насочена преди всичко навън, а именно към осигуряване на качествено, срочно, предвидимо и справедливо правосъдие, то реформата на съдебната карта трябва да върви ръка за ръка с административно-териториалната реформа на страната. Ясно е, че демографските промени в последните години намаляват необходимостта от съществуването на редица съдилища в страната, но не само районни, но и окръжни и административни. Едновременно с това е неоправдано да съществуват общини, които нямат административен капацитет, защото населението им драстично е намаляло. Същото се отнася и до областите, на някои от които населението им е по-малко на брой от общински центрове. Ако обаче реформата е насочена преди всичко навътре – към решаване на проблемите с натовареността, с условията за работа на самите магистрати, то в този случай следва да се приложи един от разработените от ВСС модели за реформа на съдебната карта, но след като се съобразят особеностите на всеки един съдебен район. Не съм запозната в детайли с концепцията за общностния съд, но при всички случаи работата в малките съдилища, какъвто е и Районен съд-Ихтиман, предполага ангажираност на съдиите в живота на местно ниво, където се осъществява правораздавателната дейност.

3. По въпроса с неравномерната натовареност, считам, че трябва да има по-голяма оперативност от страна на административния орган – ВСС, който има необходимия капацитет и ресурси и да обобщава причините за неравномерната натовареност и да организира човешкия ресурс, когато е необходимо да подпомага прекомерно натоварените съдилища. Натовареността не е статична величина – тя се променя през времето в зависимост от промяната на социално-икономическите условия, както в общ план, така и по региони.
4. По въпроса за определяне на възнагражденията, намирам, че нямам нужния професионален поглед, така че да дам адекватно разрешение на проблема, но е факт, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна. В последните години възнагражденията се увеличиха значително, но подходът на административния орган да ги увеличава с еднакъв процент допринася за драстичното разтваряне на пожицата между основните възнаграждения на съдиите от различните инстанции. Не бива да се пренебрегва и въпросът за възнагражденията на съдебните служители, чийто размер не отговаря на обема на работа, а и отговорността, която те носят. Не съм привърженик на законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, защото процесите са динамични и административния орган трябва да има някаква дискреция по отношение на тяхното определяне.
5. По въпроса за ЕИСС, считам, че е наложително съдилищата да имат единна деловодна система, но не и с подобна реализация. Вярно е, че голяма част от недостатъците ѝ бяха поправени, но и към настоящия момент работата с нея затруднява съдиите и служителите, още повече, че от въвеждането ѝ до настоящия момент не бяха осъществени ефективни обучения.
6. По отношение на задължителната медиация, ми се струва, че твърде много „плаши“ нейният задължителен характер. Така или иначе в работата си винаги съм напътствала активно, а не само формално, страните към извънсъдебно уреждане на спора. Струва ми се, че задължителната медиация по висящи дела не е необходима, доколкото тази процедура само би забавила производствата.
7. Винаги съм била привърженик на съдийското самоуправление. Това е така, защото считам, че функцията на административния ръководител е свързана единствено с организационни въпроси, така че магистратите спокойно да работят при оптимални условия. Затова и всички въпроси, свързани с организацията на същинската правораздавателна дейност в Районен съд-Ихтиман се решават след обсъждане със съдиите. И това не е прехвърляне на отговорност на административния ръководител, а изслушване на различни гледни точки, така че да се намери оптимално решение за даден организационен проблем. В малките съдилища не е необходимо комуникацията да е формализирана, достатъчно е ежедневният пълоценен контакт на административния ръководител с всеки от съдиите, за да може в пълен обем да се реализира съдийското самоуправление.
8. Нямам формирано мнение по въпроса за разделянето на Кодекса за етично поведение на българските магистрати. Считам, че няма особено значение по какъв начин ще бъдат регламентирани правилата за етично поведение на българските магистрати – дали в общ или в отделни кодекси.
9. Причините повече от две години да е нямало желаещи за поста председател на РС-Ихтиман са няколко – на първо място РС-Ихтиман е изключително високо

натоварен съд и работата в него изисква сериозни усилия. Административният ръководител не може по тази причина да бъде с намалена натовареност. Осъществяването на административната дейност затруднява същинската правораздавателна дейност. На второ място, от състава на РС-Ихтиман няма друг магистрат, освен мен, който да има изискуемия от закона 5-годишен стаж за заемане на длъжността.

10. До 2023 г. щатът на РС-Ихтиман бе от петима съдии, като един от тях от 2014 г. бе командирован в Софийския окръжен съд, а вторият - в отпуск по майчинство и за отглеждане на дете до 2-годишна възраст. От началото на 2023 г. един от съдиите бе командирован като експерт в ЕСПЧ, а впоследствие щатът на съда бе запълнен с двама нови съдии. Именно обстоятелството, че през 2023 г. бе запълнен щата на РС-Ихтиман ме мотивира да подам кандидатурата си за втори мандат като председател на РС-Ихтиман. Така че към настоящия момент РС-Ихтиман е кадрово обезпечен за нормалното осъществяване на правораздавателната дейност, нещо, за което съм се борила в преходния си мандат.
11. Тезата ми за активната комуникация с прокуратурата навярно е разбрана превратно. Комуникацията на съда с прокуратурата е свързана с отстраняването на организационни проблеми в работата на досъдебното производство, поради което не може да се поставя въпрос за застрашаване на доверието към съда като арбитър по наказателни дела. За яснота ще дам един пример. През 2023 г. имаше силен мигрантски натиск, като значителна част от групите бяха задържани в района на тунел „Траянови врата“, който попада в района на РС-Ихтиман. За обезпечаване на възможността за прочитане в последващо съдебно производство на показанията поне на част от превозваните лица за периода от 01.01.2023 г. до 31.08.2023 г. бяха поискани от разследващите органи, съответно извършени от съдиите, общо 193 разпити пред съдия. Този брой дела, които не са с някаква сложност, но отнемат време, значително затрудни работата на тримата съдии, още повече, че голяма част от разпитите бяха осъществявани в почивни и празнични дни. Бе проведена работна среща с прокуратурата и се обсъди процесуалната възможност разпитите на превозваните лица да се извършват след привличане на превозвача като обвиняем в негово присъствие, което би позволило прочитането им при необходимост в същинското съдебно производство по реда на чл. 281, ал. 3 НПК. По този начин, от една страна значително намаляха разпитите пред съдия, а от друга страна практиката се съобрази с Решение по дело С-348/21 на Съдът на ЕС, съгласно което правото на Съюза не допуска осъждането на подсъдим само на базата на свидетелски показания, дадени пред съдия, по в отсъствието на обвиняем или негов защитник, когато този свидетел не може да бъде намерен, за да бъде разпитан в съдебната фаза на производството, и не са налице достатъчно компенсационни фактори.

14.12.2023 г.

Радослава Иорданова